

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 22.2.2011
KOM(2011) 77 lõplik

2008/0028 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE**

vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 6

seoses

**nõukogu esimese lugemise seisukohaga tarbijatele toidualase teabe esitamist käsitleva
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse vastuvõtmise kohta**

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE,

vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 6

seoses

**nõukogu esimese lugemise seisukohaga tarbijatele toidualase teabe esitamist käsitleva
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse vastuvõtmise kohta**

1. TAUST

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku edastamise kuupäev (dokument KOM(2008) 40 (lõplik) – 2008/0028 (COD)): 1. veebruar 2008

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev: 18. september 2008

Euroopa Parlamendi arvamuse kuupäev, esimene lugemine: 16. juuni 2010

Muudetud ettepaneku edastamise kuupäev: [*]

Poliitilise kokkuleppe kuupäev: 7. detsember 2010

Nõukogu seisukoha vastuvõtmise kuupäev: 21. veebruar 2011

- * Võttes arvesse pärast Euroopa Parlamendi esimest lugemist toimunud arenguid nõukogu seisukohtades, ei koostanud komisjon muudetud ettepanekut, vaid esitas oma arvamuse parlamendi muudatuste kohta teatises, milles käsitletakse parlamendi 2010. juunis toimunud osaistungjärgul vastu võetud arvamustest ja otsustest tulenenud meetmeid (dokument **SP(2010)6136**) ning mis saadeti Euroopa Parlamendile 29. septembril 2010.

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Ettepanek konsolideerib ja ajakohastab märgistust reguleerivate õigusaktide kaht olulist valdkonda – toidu üldist märgistamist ja toitumisalase teabe märgistust, mida käsitlevad vastavalt direktiiv 2000/13/EÜ¹ ja direktiiv 90/496/EMÜ². Ühtlasi sõnastatakse ettepanekuga uuesti veel kuus direktiivi, millega reguleeritakse

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, 20. märts 2000, toiduainete märgistust, esitlust ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29).

² Nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, 24. september 1990, toidu toitumisalase teabega märgistuse kohta (EÜT L 276, 6.10.1990, lk 40).

teatavate toidukategooriate märgistamist. Käesoleva ettepaneku eesmärgid on järgmised:

- lihtsustada toiduainete märgistamist käsitlevaid õigusakte, koondades üldise märgistamise ja toitumisalase teabe märgistamise valdkonnas ning horisontaalse märgistamise suhtes kehtivad põhimõtted ja nõuded ühte õigusakti;
- lisada erisätted selle kohta, kuidas jaguneb toiduahelas vastutus toiduteabe olemasolu ja täpsuse eest;
- kehtestada mõõdetavad kriteeriumid toidu märgistuse loetavuse teatavate aspektide suhtes;
- muuta selgemaks eeskirjad, mis kehtivad toidu päritoluriigi või lähtekoha suhtes;
- muuta enamiku töödeldud toitade puhul kohustuslikuks toitumisalase teabe esitamine märgistuse kõige nähtavamal osal;
- luua toidu vabatahtliku märgistamise teatavate aspektide haldamiseks süsteem, mille kinnitavad liikmesriigid.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

3.1. Üldised märkused

Euroopa Parlament võttis oma seisukoha vastu esimesel lugemisel 16. juunil 2010. Komisjon nõustus täielikult, osaliselt või põhimõtteliselt 113 muudatusettepanekuga Euroopa Parlamendis esimesel lugemisel tehtud 247st muudatusettepanekust, sest ta leidis, et need muudatusettepanekud selgitavad või täiustavad komisjoni ettepanekut ning on kooskõlas ettepaneku üldeesmärgiga.

Nõukogu esimesel lugemisel 21. veebruaril 2011 vastu võetud seisukoht vastab suurel määral algse komisjoni ettepaneku eesmärkidele, välja arvatud mõne küsimuse puhul. Õigusloome protsessi edenemise huvides ei olnud komisjon vastu poliitilise kokkuleppe sõlmimisele teksti osas. Kuid lisatud deklaratsioonis juhtis komisjon nõukogu tähelepanu asjaolule, et eesistujariigi tekst ei hõlma neid parlamendi muudatusi, mida komisjon oli nõus vastu võtma, eelkõige nõuet esitada teatav toitumisalane teave pakendi esiküljel.

3.2. Parlamendi muudatusettepanekud, millega komisjon nõustus ja mis kajastuvad nõukogus esimesel lugemisel vastuvõetud seisukohas täielikult, osaliselt või põhimõtteliselt

Päritolu märkimine: Parlamendi esimesel lugemisel tehtud ettepaneku kohaselt tuleks päritolu märkimine muuta kohustuslikuks liha, linnuliha, piimatoodete, värsket puu- ja köögivilja, muude ühe koostisosaga toodete ning liha ja kala puhul, kui need on töödeldud toidu koostisosad (muudatusettepanek 101). Õigusaktidega on selline

märgistamine juba kohustuslikuks muudetud puu- ja köögivilja, veiseliha, veini, oliiviõli ning imporditud linnuliha puhul. Komisjon esitas hiljuti ka ettepaneku³ õigusliku aluse loomiseks, et vajaduse korral muuta kõigis põllumajandussektorites pärast mõju hindamist tootmiskoha märkimine kohustuslikuks. Euroopa Parlamendi arvamust käsitlevas teatises nõustus komisjon osaliselt ja ümbersõnastamise tingimusel parlamendi muudatusega kohustusliku päritolumärgistuse laiendamise osas, et hõlmata esmased põhitoiduained, mida ei ole oluliselt töödeldud ja mida üldiselt peetakse ühe koostisainega toodeteks, kui jõustuvad delegeeritud meetmed ja tuginetakse mõjuhinnangutele. Samuti märkis komisjon, et arvestamiseks teatavate toiduainetega seotud tarbijate ootusi ja ka praktilisi probleeme, tuleks päritolumärgistuse kohustuslikuks muutmiseks jõustada mõjuhinnangute tulemustest lähtuvalt delegeeritud meetmed, millega määratakse ennekõike kindlaks viis, kuidas kõigi toiduainete või teatavate toidukategooriate puhul teavet toidu päritolu kohta esitatakse.

Vastavalt nõukogu esimese lugemise seisukohale kehtestatakse päritolumärgistuse kohustus töötlemata sealiha, lambaliha, kitseliha ja kodulinnuliha suhtes, kui kahe aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist on vastu võetud rakenduseeskirjad. Ühtlasi tegi nõukogu ettepaneku, et komisjon esitaks kolme aasta jooksul pärast määruse jõustumist EPl ja nõukogule aruande kohustusliku päritolumärgistuse kohta järgmiste toiduainete ja toodete puhul: piim, piimatoodete koostisosana kasutatav piim, koostisosana kasutatav liha, töötlemata toiduained, ühe koostisainega tooted ja toiduainest üle 50% moodustavad koostisosad. Komisjon on valmis aktsepteerima päritolu märgistuse kohustust sealiha, kodulinnuliha, lambaliha ja kitseliha puhul. Kuid lähtudes Euroopa Liidu toimimise lepingust tuleks komisjoni arvates see nõue kehtestada delegeeritud õigusaktidega, sest tegemist on poolseadusandlike elementidega (nt asjakohase geograafilise tasandi määramine). Kõnealused delegeeritud aktid tuleks vastu võtta sealih, lambaliha, kitseliha ja kodulinnuliha sektorite suhtes kohaldavate liidu tasandi eriseadusandluse raames. ELi toimimise lepingust lähtuvalt tuleks vastavalt kohandada ka õigustekste. Kõnealuse nõude kohaldamismeetmetega ei tohiks tarbetult suurendada toidukaitlejate ja täitevasutuste halduskoormust. See peaks omakorda tagama, et tarbijatele pakutakse olulist teavet ning samas ei kahjustata meetmetega konkurentsivõimet ja sujuvat kauplemist ega tekitata ettevõtjatele ja tarbijatele liigseid kulusid. Komisjon arvab, et nõukogu ettepaneku kohane aruanne päritolumärgistuse laiendamise kohta muudele toiduainetele on kooskõlas EP huviga muuta muude toiduainete puhul päritolu märkimine kohustuslikuks, kuid võimaldab samas võtta arvesse teatavate toiduainetega seotud tarbijate ootusi ja ka praktilisi probleeme, nagu on märgitud komisjoni vastuses EPl, ning vastab käsitlusele, mis kajastub ettepanekus KOM(2010) 738, millega muudetakse määrust (EÜ) 1234/2007 turustamisstandardite osas. Põhimõte on komisjonile vastuvõetav, kuid tekst võib vajada õiguskeelelist viimistlemist.

Imitatsioon-/asendustoit: Komisjon pidas osaliselt vastuvõetavaks parlamendi muudatust, mis selgelt keelab nn imitatsioonitoiduga seotud eksitava tegevuse (muudatusettepanek 78). Nõukogu esimese lugemise käsitus, mille kohaselt eksivat esitlemist käsitlevad üldsätted tuleks rangemaks muuta, ühtib komisjoni seisukohaga EP seisukohtade suhtes ning on vastuvõetav. Kompromisslahendusena

³ KOM(2010) 738.

võib komisjon heaks kiita nõukogu seisukoha, mis näeb ette lisada lisasse nõue, et osised või koostises esinevad ained, millega asendatakse need, mida tarbija eeldab tavapäraselt kasutatavat või koostises olevat, tuleb etiketil (mitte üksnes koostisosade loetelus) selgelt ära märkida. Siiski ei nõustu komisjon sellega, toiduainet või koostisosa kirjeldataks kui näiteks asendusjuustu või imitatsioonsinki, nagu on soovitatud parlamendi muudatusettepanekus 230.

Nn nanokoostisosade märgistamine: Komisjon kiitis põhimõtteliselt heaks parlamendi seisukoha, mille alusel nõutaks nanotehnoloogia abil saadud koostisosade vastavat märgistamist (muudatusettepanek 130). Nõukogu ettepanek lisada viide mõiste „nanotehnoloogiliselt toodetud materjalid” määratlusele ning nõue näidata koostisosade loetelus kõnealuste ainete olemasolu on komisjonile vastuvõetav. Nõukogu seisukoht on kooskõlas määruse (EÜ) nr 258/97 (uuentoidu ja toidu uuendkoostisosade kohta) läbivaatamise üle peetud arutelude tulemustega.

Nõutav teave pakendamata toidu kohta: EP esimese lugemise seisukoht on, et pakendamata toit tuleks määruse kohaldamisalast välja jätta (muudatusettepanek 30). Kuid parlamendi seisukoht pakendamata toitu käsitlevate riiklike meetmete kohta (muudatusettepanek 184) aktsepteerib põhimõtet, et teavet tuleb pakkuda selliste koostisosade kohta, milles sisalduvad ained võivad põhjustada allergiat või talumatust (allergeensed koostisained). Ka nõukogu kiitis heaks põhimõtte, et pakendamata toidu puhul tuleb teavitada allergeensetest koostisosadest.

Nii parlamendi kui ka nõukogu esimese lugemise seisukoht muudab kohustusliku teabe (muu kui allergeenide kohta) pakkumise aluseks olevat põhimõtet pakendamata toidu puhul. Algne komisjoni ettepanek on kooskõlas kehtiva õigusliku raamistikuga, millega on põhimõtteliselt sätestatud, et kohustuslik toidualane teave peab kättesaadav olema kõigi õigusaktide kohaldamisalas olevate toiduainete kohta. Kuid pakendamata toidu puhul võivad liikmesriigid teha otsuse, et teatavad andmed ei pea alati märgistusel olema, tingimusel et tarbijat on piisavalt teavitatud. Nii parlamendi (muudatusettepanek 184) kui ka nõukogu seisukoht muudaks komisjoni ettepanekus sisalduva käsitlemise vastupidiseks ning lubaks liikmesriikidel nõuda teabe esitamist lisaks allergeenidele ka määrusega hõlmatud kohustuslike üksikasjade osas. Kõnealune muudatusettepanek on vastuvõetav, sest määruse muutmine õigusaktiga oleks tähendanud seda, et liikmesriigi eeskirjade puudumise korral tuleks lisaks teabele allergeenide kohta kõik kohustuslikud andmed esitada käitlejal.

Toidukäitlejate ülesanded: Nõukogu seisukoht toidukäitlejate üleannete osas (komisjoni algse ettepaneku artikkel 8) on kooskõlas komisjoni ettepaneku põhimõtetega. EP esimese lugemise seisukoha puhul (muudatusettepanekud 84, 86, 88, 89 ja 326) viidi komisjoni ettepanek määruse (EÜ) nr 767/2009 (sööda turuleviimise ja kasutamise kohta) lähtekohaga vastavusse. Komisjon oli parlamendi muudatusettepanekutega nõustunud. Kuid arvestades küsimuse tundlikkust ja nõukogus toimunud aruteludes ilmnenu vastuolulisust, võib komisjon kompromissi huvides nõukogu esimese lugemise seisukoha heaks kiita.

3.3. **Parlamendi muudatusettepanekud, mille komisjon tagasi lükkas, kuid mis sisalduvad nõukogus esimesel lugemisel vastuvõetud seisukohas täielikult, osaliselt või põhimõtteliselt**

Riiklikud märgistussüsteemid: EP esimese lugemise seisukohast on välja jäetud VII peatükk riiklike märgistussüsteemide välja arendamise kohta (muudatusettepanek 301). Nõukogu seisukoht hõlmab sama ettepanekut. Komisjon avaldab kahetsust, et ei parlament ega nõukogu jaganud tema nägemust raamistiku loomise kohta vabatahtlike märgistussüsteemide rakendamisel saadud kogemuste jagamiseks.

Komisjon lükkas tagasi EP esimese lugemise muudatusettepanekud 155, 156, 298, 299, millega muudeti kriteeriume, mis käsitlevad muid toidualase teabe esitamise viise, ning ühitati need teabe graafilise esituse kriteeriumidega. Nõukogu on teinud ka ettepaneku ühendada täiendavate vabatahtlike süsteemide ja toitumisalase teabe esitamise kriteeriumid. Nõukogu seisukoht sisaldab ühtlasi sätteid, mis võimaldavad liikmesriikidel edendada täiendavaid vabatahtlikke erisüsteeme oma territooriumil, kohustavad liikmesriike tagama täiendavate vabatahtlike süsteemide asjakohase järelevalve oma turul, ning selles täheldatakse, et komisjon saab hõlbustada teabe ja kogemuste vahetamist selliste süsteemide kohta. Nõukogu seisukoht kohustab komisjoni võtma vastu rakenduseeskirjad seoses artiklis 34 sätestatud kriteeriumidega ning esitama viie aasta jooksul pärast artikli kohaldamise algust parlamendile ja nõukogule aruande täiendavate vabatahtlike süsteemide kasutamise, nende mõju ja nende ühtlustamise vajalikkuse kohta. Komisjoni arvamuse kohaselt võib nõukogu kavandatav käsitlus olla ajendiks toidualase teabe esitamise täiendavate vabatahtlike süsteemide läbivaatamisele tulevikus ning komisjon võib nõukogu ettepaneku heaks kiita.

Toitumisalane teave: Toitumisalase teabe esitamisega seoses ei nõustunud komisjon parlamendi seisukohaga, et kohustuslikult märgistusel esitatavate toitainete loetelu tuleks laiendada (muudatusettepanek 144). Nõukogu esimese lugemise seisukoha järgi tuleks kohustusliku märkimisega hõlmata valk. Komisjonile teevad muret toidukäitlejate ning eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks lisanduvad kulud ning ta pigem ei sooviks kohustuslikku märgistamist laiendada. Kuid et nii parlament kui ka nõukogu on soovinud valgu kui ainsa komisjoni ettepanekuga hõlmamata makrotoitaine lisamist loetellu, võib selle heaks kiita.

Portsjoni põhine toitumisalane teave: Komisjoni ettepanekus nähti ette võimalus, et teatavatel juhtudel võiks toitumisalase teabe esitada üksnes portsjoni kohta. Nii parlamendi (muudatusettepanek 313) kui ka nõukogu ettepanekus on see võimalus välja jäetud. Nõukogu nõuab, et toitumisalane teave peab alati olema esitatud 100 g või 100 ml kohta, ning seega võiks portsjoni põhine teave olla vabatahtlik lisateave. Teisalt arvab parlament, et teave tuleks alati esitada 100 g või 100 ml ja portsjonist lähtuvalt. Komisjoni arvamuse kohaselt ei ole parlamendi ettepanek vastuvõetav, sest see tähendaks tööstusharule täiendavat koormat. Mis puutub nõukogu seisukohta, siis komisjon nõustub, et ühtselt aluselt esitatud toitumisalane teave lubaks tarbijatel erinevate toiduainete toitainete sisaldust paremini võrrelda.

3.4. **Parlamendi muudatusettepanekud, millega komisjon nõustus esialgsel kujul või muudetud sõnastusega, kuid mis ei kajastu nõukogus esimesel lugemisel vastuvõetud seisukohas**

Komisjon nõustus mitme parlamendi esimese lugemise muudatusettepanekuga, millest mõned olid keelelist laadi. Küsimusi, mille puhul parlamendi ja nõukogu esimese lugemise seisukohad selgelt lahknesid, käsitletakse üksikasjalikumalt allpool. Samuti on nimetatud mõned muudatused, mis käsitlesid sisulisi küsimusi ja olid seotud parlamendi seisukohale uute sätete lisamisega ning mille komisjon põhimõtteliselt heaks kiitis, kuid mis ei sisaldu nõukogu esimese lugemise seisukohas.

Toitumisalane teave kõige nähtavamal kohal (pakendi esiküljel): Komisjon märkis oma teatises parlamendi seisukoha kohta, et nõustub toitumisalase teabe kohustusliku esitamiseга pakendi esiküljel energia-, rasva-, küllastunud rasvhapete, suhkrute ja soolasisalduse puhul (muudatusettepanek 313). Samuti nõustus komisjon põhimõtteliselt parlamendi muudatusettepanekuga 162, mille kohaselt tuleks täpsustada teabe pakendi esiküljel esitamise nõude kohaldamist toiduainete suhtes, mis on reguleeritud raamdirektiiviga 2009/39/EÜ eritoiduks ettenähtud toiduainete kohta. Lisatud komisjoni deklaratsioonis on rõhutatud, et komisjon avaldab kahetsust nõukogu otsuse üle jätta seisukohast teatava toitumisalase teabe puhul välja nõue esitada see pakendi esiküljel. Selle küsimusega seoses on komisjon endiselt arvamusel, et märgistamine pakendi esiküljel võimaldaks tarbijatel toidu ostmisel näha toitumisalast teavet kohe ning komisjon jätab endale õiguse toetada parlamendi seisukohta esitada eespool nimetatud viie näitaja kohta andmed pakendi esiküljel.

Toidukäitleja nimi: EP seisukoht (muudatusettepanek 100) kohustaks ära märkima mitte üksnes toidukäitleja, kelle nime või ärinime all toodet turustatakse, nime ja aadressi, vaid ka toidu tootja nime, ärinime või kaubamärgi. Komisjon nõustus parlamendi ettepanekuga. Nõukogu seisukoha järgi peaks aga toidukäitlejana märkima märgistamise eest vastutava ettevõtja, st käitaja, kelle nime või ärinime all toiduaine turule viiakse või Euroopa Liidu turule importija, kui käitaja ei ole Euroopa Liidus registreeritud. Komisjon toetab parlamendi seisukohta, sest see annaks tarbijale teavet ka toidu tootja kohta.

Minimaalne säilimisaeg: Komisjon nõustus parlamendi seisukohaga (muudatusettepanek 61), mille kohaselt tuleb täpsustada määratluste „kõlblik kuni” ja „parim enne” kasutamist. Hiljutisest Euroopa Komisjoni juhitud uuringust⁴ selgus, et toidujäätmed moodustavad väga suure osa jäätmete üldkogusest ehk leibkondade tasemel 76 kg inimese kohta aastas, millest 60% saaks vältida. Osaliselt võib sellise välditava raiskamise põhjuseks olla säilivusajana märgitud kuupäevade väär mõistmine.

Määruse kohaldamisala: EP tegi ettepaneku (muudatusettepanek 39), et määrust ei kohaldataks transpordivahendites (lennukid ja rongid) osutatavate toitlustamisteenuste suhtes liinidel, mis ei ole täies pikkuses ELi piires. Komisjoni arvamuse kohaselt oleks kasulik arutleda edasi küsimuse üle, kuidas peaks määrust kohaldama transpordivahendites osutatava toitlustamisteenuse suhtes.

⁴ <http://ec.europa.eu/environment/eussd/reports.htm>

Sama muudatusega tegi parlament ka ettepaneku lisada määruse regulatiivosa sätte, mis kajastaks komisjoni ettepaneku põhjendust 15, mille kohaselt teatavad tegevused jäävad määruse kohaldamisalast välja. Sel juhul märgib komisjon, et nõukogu kaalus seda küsimust põhjalikult ning otsustas sätet regulatiivosa mitte lisada. Põhjendus on määruse kavandatud kohaldamisala osas suunav, seega komisjon ei esitanud selles punktis nõukogu esimese lugemise seisukohale vastuväiteid.

Koostisosa määratlus: Komisjoni esialgses ettepanekus esitati kehtivate õigusaktidega võrreldes lihtsam mõiste „koostisosa” määratlus. Tähelepanu on juhitud asjaolule, et komisjoni esitatud lihtsustatud määratlus mõjutab muude selliste õigustekstide kohaldamist, mis viitavad koostisosale märgistamise ülddirektiivi 2000/13/EÜ määratluses. Seega on komisjon arvamusel, et komisjoni algses ettepanekus esitatud määratlus tuleb asendada direktiivi 2000/13/EÜ kohase koostisosa määratlusega, mida on kohandatud vastavalt EP muudatusettepanekule 49, Käsitluse muutumine mõjutab veel mõne artikli sõnastust.

Lihatükkidest koosneva liha märgistamine: Muudatustes 276 ja 293 tegi EP ettepaneku, et kui toidu puhul on tegemist lihatükkidest koosneva lihaga, tuleks see märkida pakendi esiküljele või seostada toidu nimetusega. Komisjoni arvamuse kohaselt tagaks selline muudatus tarbijate teavitatuse ostetava toidu konkreetsete omaduste ja eripära kohta. Komisjon nõustub põhimõtteliselt muudatusettepaneku eesmärgiga, kuid peab vajalikuks sätte sõnastus veelkord läbi vaadata.

Liha märgistamine, millele on lisatud valku ja/või vett: Komisjon nõustus põhimõtteliselt EP seisukohaga, et teatavate liha- ja kalatoodete puhul, millele on lisatud valku ja/või vett, tuleks märgistusel näidata kõnealuse valgu päritolu ja lisatud vee sisaldus (muudatusettepanekud 207 ja 226–228). EP muudatusettepanek lisatud valku käsitleva teabe kohta on kooskõlas komisjoni kehtivate õigusaktide tõlgendusega.

Komisjon toetas ka järgmisi muudatusettepanekuid: **külmutatud toodetel valmistamiskuupäeva märkimine** (62, 97, 140, 141), **erandid mikroettevõtetele** (104), **täiendav kasutamise- ja säilitamisteave** (142), **kriteeriumide kehtestamine vabatahtlikuks märgistamiseks „taimetoidu” ja „rangelt taimse toiduna”** (175), **vorstikestad** (229). Kui teisel lugemisel need heaks kiidetakse, on komisjon valmis kaaluma asjakohaste sätete lisamist.

3.5. **Parlamendi muudatusettepanekud, mille komisjon ja nõukogu tagasi lükkasid ning mis ei kajastu nõukogus esimesel lugemisel vastuvõetud seisukohas**

Loetavus: Komisjon ei nõustunud EP seisukohaga loetavuse kohta (muudatusettepanekud 53, 334, 111 ja 113), mille kohaselt jäeti välja tähemärgi miinimumsuuruse nõue ning tehti ettepanek, et loetavus tagataks suunistega. Nõukogu esimese lugemise seisukohaga toetatakse mõõdetava kriteeriumi sätestamist kõnealuse määrusega ning täpsustatakse vastavat sätet, lisades võrdlusaluse minimaalse tähemärgi suuruse mõõtmiseks. Komisjon on arvamusel, et nõukogu minimaalse tähemärgi suuruse kriteeriume käsitlev seisukoht täiustab algset ettepanekut ning on vastuvõetav.

Määruse kohaldamisala: Nõukogu esimese lugemise seisukoht toetab komisjoni ettepanekut, et määruse kohaldamisala hõlmaks kõiki lõpptarbijale mõeldud toiduaineid, ning määruse tarbijakeskset üldeesmärki. EP esimese lugemise seisukoht

piirduda määruse kohaldamisel pakendatud toiduga (muudatusettepanekud 38 ja 39) ning vähendada määruse tarbijakesksust (muudatusettepanek 66) ei olnud komisjonile ja nõukogule vastuvõetav.

Toitumisalane teave: Komisjon lükkas tagasi paljud parlamendi esimese lugemise seisukoha uued sätted, mis on seotud toitumisalase teabe teatava aspektiga. Näiteks valgu, kiudainete ja transrasvade lisamine kohustuslikult märgitavate toitainete loetellu (muudatusettepanek 144) ja vabatahtliku lisatoitainete loetelu täiendamine (muudatusettepanek 145); energiasisaldust käsitleva teabe esitamist ka pakendi esiküljel kindlas formaadis pidas komisjon teabe kordamiseks (muudatusettepanek 158); nõuet lisada viide aluseks võetud kontrollandmete päritolule (muudatusettepanek 151) ei peetud vajalikuks; mitmed kavandatud erandid kohustusliku toitumisalase teabe esitamise puhul; viite väljajätmine energia ühikule (kJ) rahvusvahelises mõõtühikute süsteemis (muudatusettepanekud 246, 248, 319). Nõukogu esimese lugemise seisukoht nimetatud parlamendi muudatusettepanekuid ei sisalda.

Alkohoolsed joogid: Komisjonile ei olnud vastuvõetav EP seisukoht vabastada kõik alkohoolsed joogid koostisosade ja toitumisalase teabe esitamise nõudest komisjoni aruande valmimiseni (muudatusettepanekud 145 ja 294). Nõukogu ettepaneku kohaselt tuleks laiendada koostisosade ja toitumisalase teabe esitamise nõudest vabastamist sellistele alkoholsetele jookidele, mida peetakse komisjoni ettepaneku kohaselt nõudest juba vabastatud jookidega võistlevateks. Komisjon võib sellise seisukohaga nõustuda, et käsitleda konkureerivaid tooteid võrdsetel alustel. Samas on komisjoni arvates äärmiselt oluline, et kasutusvalmis alkoholsetel segu jookidel oleks teave koostisosade ja toitainekoostise kohta.

Päritolu märkimine: Nõukogu ettepanek päritolu märkimise kohta toetab komisjoni ettepaneku põhimõtet, et kui toidu päritolu on märgitud ning põhikoostisosa päritoluriik ei ole sama, kus toimus toote kui terviku viimane oluline muutmine, tuleks märkida ka põhiskoostisosa päritolu. Parlamendi seisukoha järgi tulnuks kõnealune säte välja jätta (muudatusettepanek 172), mis ei ole komisjonile vastuvõetav, sest eesmärk on vältida võimalikku eksitavat päritoluteavet.

3.6. Nõukogu esitatud uued sätted

Loetavus: Nagu eespool on nimetatud, toetab nõukogu tekst komisjoni ettepanekut, et määrusega sätestatakse kirja miinimumsuurus, kuid sisaldab ka olulist täpsustust kirja suuruse kindlaksmääramise kohta. Komisjoni arvamuse kohaselt teeb nõukogu seisukoht kirja miinimumsuuruse kohta esialgse ettepaneku paremaks.

Allergiat või talumatust põhjustavate ainete märgistamine: Nõukogu soovib teatavate allergiat või talumatust põhjustavate ainete märgistamist käsitlevas artiklis täpsustada teksti selliste toodete märgistamise kohta, millele ei ole lisatud koostisosade loetelu. Täpsustamine on asjakohane ning selle võib põhimõtteliselt heaks kiita, sest ettepanek on kooskõlas kehtivate eeskirjadega kõnealuste ainete märgistamise kohta. Siiski sooviks komisjon muuta mõiste „koostisosa” määratlemise käsitlust.

Netokogus: Nõukogu esimese lugemise seisukoha kohaselt antakse liikmesriikidele uuesti võimalus säilitada eeskirjade kehtivus, mis käsitlevad teatavate toiduainete netokoguse väljendamist määruses sätestatust erineval viisil. Komisjon võib selle

ettepaneku heaks kiita, sest see võimaldaks üksikasjalike ELi eeskirjade puudumise korral säilitada teatavate toidukategooriate netokoguse väljendamise praeguse käsitluse, eriti kui toode võib olla nii vedelas kui ka tahkes olekus.

Kofeiini sisaldavate toiduainete märgistamine: Komisjoni 18. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/67/EÜ (kiniini ja kofeiini sisaldavate toiduainete märgistamise kohta) rakenduseeskirjad (vastu võetud direktiivi 2000/13/EÜ alusel) sisaldavad erieeskirju teatavate kofeiini sisaldavate jookide märgistamiseks. Nõukogu esimese lugemise seisukoht sisaldab ettepanekut, et märgistusel peaks sisalduma ka hoiatus, et sellised tooted ei sobi rasedatele ja lastele. Nõukogu esimese lugemise seisukoha kohaselt tuleks erimärgistuse kohustust laiendada toidule, millele on toitumisasalasel või füsioloogilisel eesmärgil lisatud kofeiini. Komisjonile on vastuvõetav põhimõte, et toidule, millele on toitumisasalasel või füsioloogilisel eesmärgil lisatud kofeiini, lisatakse märgistusele teade, pidades silmas nende toodete tarbimist teatavate selliste elanikkonna rühmade poolt, kellele on kättesaadavad teadusuuringute tulemused⁵.

Lõppsätted ja üleminekuaj (artikkel 45, põhjendus 54): Parlamendi muudatusettepanekus 194 soovitati muuta komisjoni ettepanekut anda mikroettevõtetele (alla 10 töötaja) täiendav kaheaastane üleminekuaj, kui toitumisasalase teabe esitamine muudetakse kohustuslikuks alla 100 töötajaga ettevõtetele. Komisjon ei nõustunud parlamendi muudatusettepanekuga.

Nõukogu tekstis on toitumisasalase teabe esitamise eeskirjade kaheastmelise kohaldamise asemel (mikroettevõtete täiendava kaheaastase kohanemisajaga) ette nähtud, et kui esitatakse toitumisasalast teavet, peab see kolm aastat pärast määruse jõustumist vastama uutele nõuetele. Toitumisasalase teabe esitamise kohustust hakatakse siiski kohaldama alles 5 aastat pärast määruse jõustumist.

Nõukogu seisukoht sisaldab uut sätet, mille kohaselt peaks uute nõuete kohaldamise puhul olema üleminekuaj ning enne üleminekuajaga turule viidud tooteid võib nende varude lõppemiseni edasi müüa. Samuti tehakse ettepanek, et kohaldamise alguse kuupäev peaks olema mis tahes kalendriaasta 1. aprill, välja arvatud erakorraliste meetmete puhul. Komisjon kiidab nõukogu seisukoha määruse kohaldamise ja üleminekumeetmete kohta heaks.

Delegeerimine ja volituste delegeerimine: Nõukogu seisukohas väljendatud volituste delegeerimise käsitus on suures osas kooskõlas komisjoni seisukohaga ning kohane kavandatud volituste delegeerimise ulatusega. Kuigi nõukogu seisukoht erineb mõnes osas parlamendi arvamusele vastuseks koostatud komisjoni lähenemisviisist, on eesistujariigi teksti seisukohast delegeerimised asjakohased ning vastuvõetavad, välja arvatud kavandatud rakendusvolitused liha päritolu kohustusliku märgistamisega seotud meetmete puhul.

Komisjonile on vastuvõetavad ka järgmised nõukogu muudatusettepanekud:

- võimalus lisada teade, et toitumisasalane teave soola kohta viitab loomulikult toote koostises olevale naatriumile/keedusoolale. Selline vabatahtlik märgistus annab suurema selguse;

⁵ Toidu teaduskomitee 21. jaanuari 1999. aasta arvamus kofeiini ja muude ainete kohta, mida kasutatakse energiajookide koostisosana.

- riiklikke meetmeid käsitlev peatükk – nõukogu on muutnud komisjoni esialgse ettepaneku artiklit 37, milles selgitatakse peatüki kohaldamisala;
- V lisa – ülessulatatud toote märgistamise suhtes kohaldatav uus nõue;
- VI lisa B osa – kohustus märkida, kas hüdrogeenitud õli või rasv on täielikult või osaliselt hüdrogeenitud;
- IX lisa – „parim enne” kuupäevaga seotud erandi tühistamine teatavate toodete puhul;
- XI lisa – võrdluskoguse kasutamine olulise koguse vitamiinide ja mineraalide puhul;
- vitamiinide ja mineraalide esitusjärjekorda sätestava lisa (komisjoni algse ettepaneku XIII lisa) kavandatud lihtsustamine on vastuvõetav.

3.7. Põhiprobleemid seoses nõukogu esimese lugemise seisukoha vastuvõtmisega

Nõukogu esimesel lugemisel vastuvõetud seisukoht sisaldab tahke, mis lahknevad komisjoni ettepanekust. Need on eelkõige seotud toitumisalase teabe märgistamise teatavate aspektidega, päritolu märkimisega, valmistaja/tootja nime lisamisega ning mõiste „koostisosa” määratlemisega.

4. JÄRELDUS

Komisjoni arvamuse kohaselt sisaldab nõukogu esimesel lugemisel vastuvõetud seisukoht tahke, mis lahknevad komisjoni ettepanekust. Kuigi probleeme veel on, ei esitanud komisjon õigusloome protsessi edenemise huvides vastuväiteid nõukogus kvalifitseeritud häälteenamusega vastuvõetud seisukoha suhtes.

Komisjon teatas siiski lisatud deklaratsioonis nõukogule, et ta peab eriti kahetsusväärseks nõukogu otsust jätta välja toitumisalase teabe pakendi esiküljel esitamise seotud nõue.

LISA

Komisjoni deklaratsioon

Kompromissi huvides ei ole komisjon vastu kvalifitseeritud häälteenamusega heakskiidetud eesistujariigi tekstile, kuigi küsitavusi on veel seoses eesistujariigi tekstis sisalduvate komisjoni ettepanekust lahknevate elementidega ning õiguslike asjaoludega, mis vajavad läbivaatamist vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule. Ka ei ole nõukogu arvesse võtnud parlamendi esimese lugemise seisukohta ning seega ei hõlma eesistujariigi tekst parlamendi muudatusettepanekud, millele komisjon on oma heakskiidu andnud.

Eriti avaldab komisjon kahetsust selle üle, et nõukogu otsustas jätta välja nõude esitada toitumisalane teave pakendi esiküljel. Komisjoni arvamus kohaselt väheneb sellega kasu, mida tarbija saaks toitumisalase teabe esitamise kohustuslikuks muutmisega ning teabe esitamisega pakendi esiküljel.